

2017-04-24

B E S L U T

Snapphanebygdens Sparbank
genom styrelsens ordförande
Box 33
280 20 BJÄRNUM

FI Dnr 15-6162
Delgivning nr 1

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Varning och sanktionsavgift

Finansinspektionens beslut (att meddelas den 25 april 2017 kl. 08.00)

1. Finansinspektionen ger Snapphanebygdens Sparbank (org.nr. 537000-9598) en varning.

(15 kap. 1 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse)

2. Snapphanebygdens Sparbank ska betala en sanktionsavgift på 2,2 miljoner (2 200 000) kronor.

(15 kap. 7 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.)

Hur man överklagar, *se bilaga 1.*

Sammanfattning

Snapphanebygdens Sparbank (banken) har tillstånd att driva bankrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Finansinspektionens undersökning visar att Snapphanebygdens Sparbank har haft brister i sin kreditriskhantering och kreditprocess i flera väsentliga avseenden. Finansinspektionen bedömer att banken har haft bristande kontroll över sina kreditrisker eftersom den har överskridit sin riskaptit för kreditrisker vid flera tillfällen.

Finansinspektionen bedömer att styrelsen, som även är bankens kreditkommitté, har fattat kreditbeslut på bristande underlag. Även dokumentationen av kreditbesluten har varit bristfällig. Styrelsen har inte heller vidtagit tillräckliga åtgärder efter rapporter från bankens kontrollfunktioner.

Banken har i allt väsentligt medgett de brister som Finansinspektionen har konstaterat och har nu vidtagit eller planerar att vidta åtgärder för att komma tillrätta med bristerna.

Reglerna om risk- och kredithantering tillhör de mest centrala reglerna som en bank är skyldig att följa. Genom att Snapphanebygdens Sparbanks styrelse inte har förmått ta det ansvar som den är skyldig att göra, har dessa regler i väsentlig utsträckning överträtts. Det är därför nödvändigt för Finansinspektionen att ingripa mot banken.

De konstaterade bristerna i bankens kreditriskhantering och kredithantering är allvarliga och har pågått under en förhållandevis lång tid. Mot bakgrund av de åtgärder som banken numera har vidtagit och planerar att vidta finner dock Finansinspektionen att det är tillräckligt att meddela banken en varning tillsammans med en sanktionsavgift på 2,2 miljoner kronor.

1 Bakgrund

1.1 Banken och dess verksamhet

Snapphanebygdens Sparbank (banken) är en traditionell sparbank där kreditgivning är en central verksamhet. Banken har cirka 17 heltidsanställda. Balansomslutningen var 1 597 823 000 kronor per den 31 december 2016. Enligt den senast fastställda årsredovisningen uppgick bankens omsättning 2016 till 44 787 000 kronor.

De senaste åren har banken haft svaga resultat, vilket främst förklaras av ökade kreditförluster. År 2013 uppgick kreditförlusterna till drygt 6 000 000 kronor och 2015 till nästan 34 000 000 kronor, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 3,7 procent.

1.2 Ärendet

År 2015 inledde Finansinspektionen en undersökning om kreditrisker och kredithantering i Snapphanebygdens Sparbank. Den 9 juni gjordes ett platsbesök, då bankens styrelseledamöter och anställda intervjuades. En avstämningsskrivelse med iakttagelser och preliminära bedömningar skickades till banken den 9 maj 2016 och ett möte med banken hölls i Finansinspektionens lokaler den 16 juni 2016. Syftet med undersökningen var att bedöma bankens identifiering, mätning, styrning, rapportering och kontroll av kreditrisker samt om bankens kreditverksamhet och kreditriskhantering följer lagar, föreskrifter, allmänna råd och interna riktlinjer.

Undersökningen är en uppföljning av den kreditriskundersökning som Finansinspektionen gjorde under 2011 (FI Dnr 11-10255). Vid undersökningen 2011 iakttog Finansinspektionen brister i bankens kreditriskhantering, som exempelvis otillräckligt beslutsunderlag vid kreditbeslut och brister i dokumentationen av kreditbeslut. Finansinspektionen konstaterade att banken hade en hög andel osäkra fordringar samt att banken behövde utveckla en strategi och målsättning för att hantera så kallade riskfyllda engagemang. Undersökningen avslutades med en slutskrivelse till banken den 19 april 2012.

Finansinspektionen noterar att banken den 21 april 2015 fick en erinran från bankens stämмоvalde revisor angående bankens kreditgivning och kredithanteringsprocess. Revisorn identifierade även brister i beslutsunderlaget för krediter.

Snapphanebygdens Sparbank fick den 17 januari 2017 tillfälle att yttra sig över de iakttagelser och preliminära bedömningar som Finansinspektionen hade gjort. Banken informerades om att Finansinspektionen övervägde ett ingripande. Banken yttrade sig den 6 februari 2017. I yttrandet instämmer banken i att det fanns brister under 2015 och tidigare år, men anser att de i allt väsentligt har åtgärdats. Banken bedömer att den utveckling av bankens metoder för uppföljning och kontroll av kreditrisker, samt den utveckling av kreditbeviljningsprocessen som genomfördes under 2016, innebär att bankens kreditriskhantering nu inte innehåller några allvarliga brister.

2 Tillämpliga bestämmelser

I ärendet aktualiseras bestämmelserna om riskhantering och kredithantering i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF).

Hantering av krediter är en central uppgift för kreditinstituten. Kredithantering är så betydelsefull för en stabil utveckling i institutet att lagstiftaren har valt att ha särskilda regler om den. Dessa bestämmelser finns i 8 kap. LBF, och de preciserar i vissa avseenden reglerna om riskhantering i 6 kap. samma lag.

För vägledning om hur bestämmelserna i 6 kap. och 8 kap. LBF bör tillämpas har Finansinspektionen gett ut allmänna råd (FFFS 2004:6) om kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut som bland annat beskriver vad ett institut bör beakta för att uppfylla kraven på att identifiera, mäta, styra och kontrollera sina kreditrisker. Institutet måste inte följa dessa allmänna råd, men ska då kunna visa hur det uppfyller kraven i LBF på annat sätt.

I ärendet aktualiseras även bestämmelser i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll.

En närmare redogörelse för de bestämmelser som Finansinspektionen har tillämpat vid prövningen i detta ärende finns i *bilaga 2*.

3 Finansinspektionens bedömning

3.1 Kreditriskhantering

Enligt 6 kap. 2 § LBF ska ett kreditinstitut bland annat identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. I bestämmelsen anges även att kreditinstitutet särskilt ska se till att dess kreditrisker och andra risker inte äventyrar institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser. Denna övergripande bestämmelse om riskhantering preciseras i

flera avseenden av bestämmelser i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll.

Av 2 kap. 3 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll framgår att ett kreditinstitut ska ha en dokumenterad riskaptit som omfattar företagets alla slag av risker. Styrelsen ska besluta om företagets riskaptit och regelbundet utvärdera riskaptiten och uppdatera den om det behövs.

Snapphanebygdens Sparbank har en beslutad limit för riskaptit för kreditförluster på 0,8 procent. Under åren 2011–2015 hade banken dock kreditförluster som tangerade eller översteg den satta riskaptiten för kreditförluster.

Kreditförlusterna i banken:

År	2015	2014	2013	2012	2011
	3,7 %	1,5 %	0,8 %	1,4 %	2,3 %

För osäkra fordringar är bankens limit för riskaptit satt till maximalt 3 procent. Banken hade per den 31 mars 2015 osäkra fordringar på 4,37 procent, vilket således var högre än bankens riskaptit. Att banken har en hög andel osäkra fordringar är något som även iaktogs av Finansinspektionen i undersökningen som inleddes 2011. Liknande iakttagelser har gjorts av bankens funktion för riskkontroll och av bankens stämмоvalde revisor.

I undersökningen kan Finansinspektionen vidare konstatera att Snapphanebygdens Sparbank under en längre tid har saknat en dokumenterad riskaptit och riskstrategi för rena blancokrediter (konsumtionskrediter och andra krediter utan underliggande säkerheter). Bankens rena blancokrediter uppgick den 31 mars 2015 till 10,7 procent (104 miljoner kronor) av bankens totala utlåning, vilket motsvarade 63 procent av bankens kapitalbas. Att bankens kreditportfölj till så stor del består av blancokrediter innebär en stor risk för banken. Likväl saknade banken fram till 2016 en dokumenterad riskaptit och riskstrategi för lån utan säkerheter (ren blanco). Detta trots att bankens funktion för riskkontroll vid flera tillfällen hade påpekat denna brist för bankens styrelse.

Genom att inte ha en dokumenterad riskaptit för lån utan säkerheter bryter Snapphanebygdens Sparbank mot bestämmelsen i 2 kap. 3 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll. Då bankens styrelse inte agerat för att fastställa en riskaptit för sådana lån bedömer Finansinspektionen vidare att banken inte har följt 6 kap. 7 § samma föreskrifter, där det framgår att styrelsen och den verkställande direktören så snart som möjligt ska vidta lämpliga åtgärder med anledning av kontrollfunktionens rapport.

En hög andel blancoutlåning försvårar bankens handlingsmöjligheter i lägen där kundens kreditvärdighet försämras och ökar därmed bankens risker. I samband med den tidigare undersökningen uppgav banken för Finansinspektionen att en översyn av kreditportföljen skulle ske under 2012 och att exponeringar med stora blancodelar skulle tillföras ytterligare säkerheter. Vid ett möte med Finansin-

spektionen i juni 2016 kunde banken dock inte bekräfta att en uppföljning av kreditportföljen hade gjorts under 2012. Finansinspektionen bedömer att den höga blancoutlåningen gör att banken inte följer sin egen kreditpolicy, som anger att banken ska ha en väl diversifierad kreditportfölj och en låg riskprofil.

Som framgår ovan har Snapphanebygdens Sparbank brutit mot flera bestämmelser i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll som preciserar hur kraven i 6 kap. 2 § LBF ska uppfyllas. Banken har dessutom upprepade gånger under de senaste åren haft högre kreditförluster och en högre andel osäkra fordringar än vad bankens beslutade riskaptitmått tillåter. Finansinspektionens bedömer att Snapphanebygdens Sparbank inte har kontroll över sina kreditrisker och därmed inte uppfyller de grundläggande kraven på riskhantering i 6 kap. 2 § LBF. Enligt 6 kap. 4 b § LBF är det styrelsen i ett kreditinstitut som ansvarar för att kraven i 6 kap.1–3 §§ samma lag uppfylls.

3.2 Kreditprocessen

Det framgår av 8 kap. 1 § LBF att ett kreditinstitut innan det beviljar en kredit ska pröva risken för att förpliktelser som följer av att kreditavtalet inte kan fullgöras. Institutet får bevilja krediten bara om förpliktelserna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda.

Av 8 kap. 2 § LBF framgår att ett kreditinstituts kreditprövning ska vara organiserad så att den som fattar beslut i ett ärende har tillräckligt beslutsunderlag för att bedöma risken med att bevilja krediten.

Enligt 8 kap. 3 § LBF ska ett kreditbeslut dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och kreditärendets hantering i övrigt kan följas.

Styrelsen i Snapphanebygdens Sparbank är bankens enda beslutsinstans för kreditgivning i enskilda företagsengagemang. Det ställer höga krav på styrelsens delaktighet i beredningen av kreditbesluten.

En av de brister som Finansinspektionen påtalade i den undersökning som avslutades i april 2012 var att styrelsen i Snapphanebygdens Sparbank fattat kreditbeslut på otillräckliga underlag. I den nu aktuella undersökningen kan Finansinspektionen konstatera att de brister som fanns vid den förra undersökningen i flera avseenden finns kvar. De beslutsunderlag som styrelsen fått har i stor utsträckning saknat framåt- och bakåtblickande analyser samt känslighetsanalyser. Underlagen har inte heller innehållit någon kritisk diskussion av kredittagarens status och finansiella prognoser. Finansinspektionens bedömning är att Snapphanebygdens Sparbank därmed inte har följt rekommendationerna i 16 § Finansinspektionens allmänna råd om kreditriskhantering, om vad ett beslutsunderlag bör innehålla. Eftersom banken inte har visat att den på annat sätt har sett till att den som fattar beslut i ett ärende har tillräckligt beslutsunderlag för att bedöma risken med att bevilja krediten anser Finansinspektionen att banken inte följer bestämmelsen i 8 kap. 2 § LBF.

Finansinspektionen kan i den senaste undersökningen även konstatera att styrelseprotokollen med kreditbeslut och beslutsunderlag inte innehåller tillräcklig information om kreditvillkor, total exponering och vilka överväganden som har legat till grund för besluten.

I flera fall har banken, utan tydliga motiveringar, manuellt godkänt förlängningar av krediter trots att systemet avrått från en förlängning. Banken har i kreditunderlaget endast motiverat förlängningen av krediten med att den verkställande direktören har fattat beslutet. Enligt Finansinspektionens bedömning är ett sådant förfarande inte förenligt med bestämmelsen i 8 kap. 1 § LBF, som anger att ett kreditinstitut endast får bevilja en kredit om förpliktelserna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda.

Snapphanebygdens Sparbank har även i flera andra fall underlåtit att dokumentera kreditbesluten på ett sådant sätt att det går att utläsa vilka kreditvillkor eller vilka överväganden som har legat till grund för besluten. Därmed är det Finansinspektionens bedömning att banken inte följer 17 § i de allmänna råden om kreditriskhantering. Eftersom banken inte heller på annat sätt har visat att den sett till att kreditbeslutet dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och kreditärendets hantering i övrigt kan följas, anser Finansinspektionen att banken inte följt bestämmelsen i 8 kap. 3 § LBF.

Sammanfattningsvis anser Finansinspektionen att ovanstående iakttagelser visar att banken har haft allvarliga brister i sin kredithantering och därmed brutit mot bestämmelserna i 8 kap. 1–3 §§ LBF.

3.3 Nedskrivningar

Av 6 kap. 5 § LBF framgår att styrelsen i ett kreditinstitut ska se till att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner i den omfattning som behövs för att uppfylla kraven i 6 kap. 1–3 och 4 a §§ LBF samt för att i övrigt styra rörelsen.

Finansinspektionen kan konstatera att Snapphanebygdens Sparbank fram till den 28 maj 2015 saknade riktlinjer för hur banken ska hantera nedskrivningar. De riktlinjer som antogs då kom till först sedan banken i april samma år fått en erinran från den stämмоvalde revisorn om att rutinerna för att löpande bedöma bankens nedskrivningsbehov behövde förbättras.

När en nedskrivningsprövning ska ske framgår av det redovisningsrättsliga regelverket. Av 2 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag framgår att ett kreditinstitut ska tillämpa en regel i godkända internationella redovisningsstandarder, om den är förenlig med lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och med Finansinspektionens redovisningsföreskrifter. Enligt den internationella redovisningsstandard IAS 39, punkterna 58 och 59, ska en nedskrivningsprövning göras när det finns objektiva omständigheter som tyder på att en förlusthändelse har inträffat.

Av de cirka 30 kreditakter från åren 2014–2015 som Finansinspektionen har granskat i undersökningen bedömer myndigheten att det i åtminstone sex kreditärenden har funnits objektiva omständigheter som tyder på att en förlusthändelse har inträffat, och att en nedskrivningsprövning således borde ha utförts.

Som exempel kan nämnas bolaget A som hade betydande finansiella svårigheter med negativt eget kapital och ett par års negativa resultat samt stor osäkerhet om framtida lönsamhet. Bolaget har en stor andel av sitt lån hos banken utan säkerhet (blanco), vilket utgör cirka 40 procent av bolagets totala kreditengagemang i banken. Snapphanebygdens Sparbank har inte gjort någon nedskrivningsprövning i detta fall. Banken motiverar sitt beslut med att en nedskrivning inte har varit nödvändig eftersom kunden har skött sina åtaganden gentemot banken. Banken grundar även en stor del av sin bedömning på att säkerheternas belåningsvärden är tillräckliga.

Bolaget B är en kredittagare som försattes i konkurs 2015. Banken hade en tid före konkursen beslutat om ett nedskrivningsbehov för 71 procent av bankens antagna totala förlustrisk.

För engagemanget A har banken inte gjort någon nedskrivningsprövning och i engagemanget B har banken inte beslutat om ett nedskrivningsbehov för hela förlustrisken trots att bolaget hade betydande finansiella svårigheter.

Finansinspektionen bedömer att Snapphanebygdens Sparbank under en längre tid har saknat ändamålsenliga och effektiva interna regler samt processer för nedskrivningsprövning. Banken har därmed inte uppfyllt kraven i 6 kap. 5 § LBF. Enligt Finansinspektionen innebär bankens hantering av nedskrivningsprövningar även att banken inte identifierar och har kontroll över sina risker på det sätt som krävs enligt 6 kap. 2 § LBF.

4 Övervägande om ingripande

4.1 Tillämpliga bestämmelser

Finansinspektionen ska, enligt 15 kap. 1 § LBF, ingripa om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar eller reglemente, eller enligt interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet. Finansinspektionen kan enligt samma bestämmelse ingripa bland annat genom att förelägga ett kreditinstitut att vidta rättelse för att komma till rätta med en viss situation eller genom att ge kreditinstitutet en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, ska en varning meddelas.

Av 15 kap. 1 b § första stycket LBF framgår att Finansinspektionen vid valet av sanktion ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, överträdelsens konkreta och poten-

tiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar. I 15 kap. 1 b § andra stycket LBF föreskrivs att Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om kreditinstitutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Av 15 kap. 1 c § första stycket LBF framgår att utöver det som anges i 1 b §, ska i försvårande riktning beaktas om kreditinstitutet eller den fysiska personen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

Enligt 15 kap. 1 c § andra stycket LBF ska i förmildrande riktning beaktas om institutet i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och om institutet snabbt har upphört med överträdelserna sedan den anmäls eller påtalats av Finansinspektionen.

Finansinspektionen får enligt 15 kap. 7 § LBF förena en anmärkning eller varning med en sanktionsavgift.

Enligt 15 kap. 8 § LBF ska sanktionsavgiften fastställas till högst

- a. tio procent av kreditinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår,
- b. två gånger den vinst som institutet gjort till följd av regelöverträdelserna, om beloppet går att fastställa, eller
- c. två gånger de kostnader som institutet undvikit till följd av regelöverträdelserna, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Avgiften får inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven enligt 6 kap. 1 § LBF, dvs. avgiften får inte vara så stor att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras.

När sanktionsavgiften fastställs ska, enligt 15 kap. 9 § LBF, särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 b och 1 c §§ samt till institutets finansiella ställning och, om det går att fastställa, till den vinst som institutet har gjort till följd av överträdelserna eller de kostnader som har undvikits.

4.2 Bankens yttrande

Snapphanebygdens Sparbank uppger i sitt yttrande till Finansinspektionen den 6 februari 2017 att banken har förståelse för Finansinspektionens övervägande om ingripande. Banken delar Finansinspektionens uppfattning att det tidigare har funnits brister i bankens kreditriskhantering. Bristerna har bidragit till de kreditförluster som banken har drabbats av under senare år. Snapphanebygdens Sparbank bedömer att den utveckling av bankens metoder för uppföljning och kontroll av kreditrisker, samt den utveckling av kreditbeviljningsprocessen som

genomförts under 2016, innebär att banken nu har en god kreditriskhantering. Banken menar därför att det inte finns grund för ingripande på grund av allvarliga brister.

I sitt yttrande instämmer banken i Finansinspektionens bedömning att underlag till kreditbeslut, så kallade kreditpromemorior (kredit-pm), av äldre datum har haft brister. Däremot anser banken att de kredit-pm som upprättas i nuläget är av god kvalitet, både när det gäller analys av historiska räkenskaper, framåtblickande analyser, bedömning av framtida återbetalningsförmåga och känslighetsanalys. Att en förlängning av krediter har godkänts manuellt trots att systemet har avrått från förlängningen, har inte skett utan dokumentation sedan den 1 november 2015. Styrelsens kreditbeslut fattas numera med underlag som uppfyller de krav som ställs vad gäller bedömning av kreditvillkor, återbetalningsförmåga, historiska räkenskaper och känslighetsanalys.

I november 2015 tillsatte banken en ny vd och därefter har två nya ledamöter tillträtt i styrelsen. Banken har uppgett till Finansinspektionen att styrelsens ordförande och vice ordförande kommer att avgå på den ordinarie sparbanksstämman 2017.

4.3 Bedömning av överträdelserna och val av ingripande

Finansinspektionens undersökning visar att Snapphanebygdens Sparbank har haft brister i sin kreditriskhantering och kreditprocess i flera väsentliga avseenden. Banken har överskridit sin riskaptit för kreditrisker vid ett flertal tillfällen och därmed haft bristande kontroll över sina kreditrisker. Styrelsen, som även är bankens kreditkommitté, har fattat kreditbeslut på bristande beslutsunderlag och kreditbesluten har inte dokumenterats på det sätt som krävs. Styrelsen har inte heller vidtagit tillräckliga åtgärder när bankens kontrollfunktioner rapporterat om omständigheter som behöver åtgärdas.

De konstaterade bristerna har varit sådana att det finns skäl att ingripa mot Snapphanebygdens Sparbank. Någon anledning för Finansinspektionen att avstå från att ingripa med hänsyn till att överträdelserna har varit ringa eller ursäktliga finns inte.

Vid valet av ingripande gör Finansinspektionen följande överväganden. Snapphanebygdens Sparbank har under en längre tid brutit mot centrala regler i LBF, som ytterst syftar till att säkerställa att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser inte äventyras. Bankens bristande kredithantering har inte bara utgjort en risk för kreditförluster, utan har också i praktiken lett till att banken drabbats av kreditförluster. Eftersom kreditgivning är en central del av den verksamhet som Snapphanebygdens Sparbank driver har kreditriskhantering varit något som banken har behövt ta på stort allvar. Bristerna visar dock att bankens styrelse, och därigenom banken, inte har haft tillräcklig förmåga att styra och kontrollera bankens kreditrisker. Att Snapphanebygdens Sparbank inte har vidtagit tillräckliga åtgärder trots att banken i samband med

Finansinspektionens tidigare undersökning sa att banken skulle åtgärda de brister som då fanns, är särskilt anmärkningsvärt.

Sammantaget anser Finansinspektionen att överträdelserna är så allvarliga att det finns skäl att överväga återkallelse av Snapphanebygden Sparbanks verksamhetstillstånd.

Som ett alternativ till återkallelse kan Finansinspektionen i stället meddela en varning. Detta är möjligt om det finns skäl för återkallelse, men om en varning i det särskilda fallet framstår som en tillräcklig åtgärd. Omständigheter som kan göra att en varning framstår som tillräcklig är till exempel att institutet inte befaras upprepa överträdelserna och att prognosen därför är god (se prop. 2002/03:139 s. 381 ff.).

Snapphanebygden Sparbank har alltsedan Finansinspektionens undersökning inleddes 2015 vidtagit ett antal åtgärder för att komma till rätta med de brister som Finansinspektionen har konstaterat. Banken har bland annat utvecklat metoderna för uppföljning och kontroll av kreditrisker samt förbättrat sin kreditbeviljningsprocess. Banken har också bytt ut, eller ska byta ut, flera personer i sin ledning. Mot bakgrund av de åtgärder som vidtagits bedömer Finansinspektionen att det finns en god prognos för att banken framöver kommer kunna uppfylla regelverket avseende kredithantering och riskhantering. Det är därför tillräckligt att meddela Snapphanebygden Sparbank en varning tillsammans med en sanktionsavgift. Finansinspektionen utgår även ifrån att banken fortsätter att vidareutveckla sina rutiner på de områden som berörs i detta beslut. Finansinspektionen kommer inom ramen för sin tillsyn att följa upp att förändringsarbetet fortskrider som planerat.

Den senast fastställa årsredovisningen för Snapphanebygden Sparbank avser räkenskapsåret 2016. Bankens årsomsättning 2016 uppgick till ungefär 44 miljoner kronor. Den högsta sanktionsavgiften skulle således kunna uppgå till tio procent av bankens omsättning 2016, det vill säga ungefär 4,4 miljoner kronor.

Sanktionsavgiften är ytterligare ett sätt att gradera överträdelserna. Vid bedömningen av sanktionsavgiftens storlek finns det, precis som vid valet av ingripande, anledning att beakta att överträdelserna skett på områden som är centrala i en banks kreditverksamhet, och under en förhållandevis lång tidsperiod, utan att banken åtgärdat de uppmärksammade bristerna. Sanktionsavgiften bör därför bestämmas till ett relativt högt belopp. Finansinspektionen fastställer sanktionsavgiften till 2,2 miljoner kronor. Denna sanktionsavgift är inte så stor att bankens soliditetskrav och likviditetskrav enligt 6 kap. 1 § LBF äventyras.

Sanktionsavgiften, som tillfaller staten, ska faktureras när beslutet har vunnit laga kraft.

FINANSINSPEKTIONEN

Sven-Erik Österberg
Styrelseordförande

Elisabeth Gustafsson
Jurist
Bankrätt

Beslut i detta ärende har fattats av Finansinspektionens styrelse (Sven-Erik Österberg, ordförande, Maria Bredberg Pettersson, Marianne Eliason, Anders Kvist, Astri Muren, Hans Nyman, Gustaf Sjöberg och Erik Thedéen, generaldirektör) efter föredragning av juristen Elisabeth Gustafsson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefsjuristen Charlotte Rydin, avdelningschefen Martina Jäderlund och biträdande avdelningschefen Elisabeth Siltberg deltagit.

Bilagor

Bilaga 1 – Hur man överklagar

Bilaga 2 – Tillämpliga bestämmelser

Kopia: Bankens verkställande direktör

Bilaga 1

Hur man överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka eller lämna det till Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm.

Ange följande i överklagandet:

- Namn och adress.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets nummer.
- Varför ni anser att beslutet är felaktigt.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Kom ihåg att underteckna skrivelsen.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fått ta del av beslutet.

Finansinspektionen skickar överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm, om det kommit in i tid och Finansinspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt som ni begärt.

Tillämpliga bestämmelser

Grundläggande bestämmelser om en banks riskhantering finns i 6 kap. LBF. För vägledning om hur bestämmelserna i bland annat 6 kap. 2 § samma lag bör tillämpas har Finansinspektionen gett ut de allmänna råden (FFFS 2004:6) om kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut. Dessa beskriver bland annat vad ett institut bör beakta för att identifiera, mäta, styra och ha kontroll över sina kreditrisker.

Lagen om bank- och finansieringsrörelse (2004:297), LBF

6 kap. 2 § Ett kreditinstitut ska identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Institutet ska se till att det har en tillfredsställande intern kontroll. Det ska också upprätta en återhämtningsplan eller koncernåterhämtningsplan enligt 6 a kap.

Ett kreditinstitut ska särskilt se till att dess kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och andra risker sammantagna inte medför att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras. För att uppfylla detta krav ska det åtminstone ha metoder som gör det möjligt att fortlöpande värdera och upprätthålla ett kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som det är eller kan komma att bli exponerat för. Kreditinstitutet ska utvärdera dessa metoder för att säkerställa att de är heltäckande.

6 kap. 4 b § Styrelsen i ett kreditinstitut ansvarar för att kraven i 1-3 §§ uppfylls.

6 kap. 5 § Styrelsen i ett kreditinstitut ska se till att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner i den omfattning som behövs för att uppfylla kravet i bland annat 6 kap. 2 § LBF och för att i övrigt styra rörelsen. Ansvaret för att reglerna om en banks rörelse uppfylls vilar på styrelsen, se 6 kap. 4b § LBF.

8 kap. 1 § ska ett kreditinstitut pröva risken för att de förpliktelser som följer av kreditavtalet inte kan fullgöras, innan institutet beviljar krediten. Institutet får enbart bevilja krediten om förpliktelserna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda.

8 kap. 2 § följer att ett kreditinstituts kreditprövning ska vara så organiserad att den som fattar beslut i ett kreditärende har tillräckligt beslutsunderlag för att bedöma risken med att bevilja krediten.

8 kap. 3 § ska ett kreditinstituts kreditbeslut dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering i övrigt kan följas. Detta gäller även för kreditliknande engagemang, se 8 kap. 4 § LBF.

Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2004:6) om kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersbolag

16 § Syftet med kreditprövningen är att undersöka om en kredit kan beviljas eller inte, med hänsyn till institutets krav.

Kreditprövningen bör göras på ett underlag som ger en god bild av den kredit-sökandes ekonomiska status. Den bör omfatta en känslighetsanalys av den kreditsökandes återbetalningsförmåga samt en bedömning av risken för en värdeförsämring i förekommande säkerheter.

Kriterierna för kreditprövning bör fastställas årligen och utvärderas löpande.

17 § Kreditbeslut som innebär att en kredit beviljas eller att villkoren i en tidigare beviljad kredit ändras, bör endast fattas när kreditprövning skett i den ordning som institutet fastställt.

Kreditbeslutet bör dokumenteras så att det framgår i vilken instans det fattats och vilka ledamöter som deltagit i beslutet. Dokumentationen bör också omfatta de överväganden som legat till grund för beslutet samt kreditvillkor såsom t.ex. belopp, löptid, ränta, amortering och säkerheter.

Den som deltar i ett kreditbeslut bör förvissa sig om beslutsunderlagets kvalitet och att krediten överensstämmer med styrdokumentet och bör dessutom kunna värja sig mot påtryckningar om önskat innehåll i beslutet.

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll

2 kap. 3 § Ett företag ska ha en dokumenterad riskaptit som omfattar företagets alla slag av risker. Styrelsen ska besluta om företagets riskaptit och regelbundet utvärdera riskaptiten och uppdatera den om det behövs.

6 kap. 7 § En kontrollfunktion enligt 1 § ska regelbundet, minst årligen, rapportera omväsentliga brister och risker till styrelsen och den verkställande direktören. Rapporterna ska följa upp tidigare rapporterade brister och risker och redogöra för varje ny identifierad väsentlig brist och risk. En konsekvensanalys och en rekommendation till åtgärder ska även ingå i rapporten. Styrelsen och den verkställande direktören ska så snart som möjligt vidta lämpliga åtgärder med anledning av kontrollfunktionens rapport.

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

2 kap. 1§ Ett institut ska tillämpa en regel i godkända internationella redovisningsstandarder om den är förenlig med lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och med FFFS 2008:25.

International accounting standard, IAS 39

När det finns objektiva omständigheter som tyder på att en förlusthändelse har inträffat ska en nedskrivningsprövning göras enligt IAS 39 punkt 58-59. Av punkt 58 framgår att ett företag per varje rapportperiods slut ska bedöma huruvida det finns objektiva omständigheter som tyder på att en finansiell tillgång, eller en grupp av finansiella tillgångar, behöver skrivas ned. Av punkt 59 framgår olika objektiva omständigheter som tyder på att en förlusthändelse har inträffat.